

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | שנה שמינית - ה'תשפ"ה | גליון 401

קורח | זהירות בכבודם של בני תורה, מקיים את העולם

מסירות אל הנפש

שביבי אור בפנימיות, חסידות וקבלה
מתורת אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

עפ"י שיעורי בנו וממשיך דרכו הגה"צ
מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

גליון זה הוקדש ע"י ח"ה ר'ד גראטה ח"ה, ח"ה שניר אסרף ח"ה,
ח"ה מאיר ויינברג ח"ה לשפע בריכה, הצלחה וישועה בנ"ר.

מסילות אל הנפש

זהירות בכבודם של בני תורה, מקיים את העולם

- 1 סופו המר של לחץ חברתי
- 4 כולם כמוני!
- 7 מוציאים את האדם מהעולם
- 9 החלפת תפקידים
- 13 ההכשרה לתפקיד
- 14 קורח זוכה אך לא מרוצה
- 16 שלש כיתות במחלוקת
- 18 הסכנה בחוסר ידיעה
- 21 הכל בזכות בני תורה!
- 24 על חטא שחטאנו לפניך בזלזול לומדי תורה
- 26 כחה של מזוזה
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאיר לארץ

הדפסת ודפוס ספר מודיעין ודפוס דרכי יורם מייכאל אברהם ז"ל

8771301 הקציר 666 ת.ד 345 נתיבות 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

054-26-380-26 08-649-9859 08-930-1335

לקבלת 'רגע של אור'

קו 'המאיר לארץ'

בית ההוראה - עהרת הבית

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת קרח

סופו המר של לחץ חברתי...

קורח, הצליח לגייס לטובתו כמה מגדולי ישראל שדיברו בשבחו ובמעלתו, וגרמו לאנשים להבין שיאם אתה עם קורח - אתה שוה משהו! והבנה זו יצרה 'לחץ חברתי' נורא ואיום...

קורח, דתן ואבירם, ועמם 250 ראשי סנהדראות הקיפו את משה וטענו: 'אתה דואג לחמולה שלך - לעצמך לקחת מלכות, לאחריך אהרן נתת כהונה גדולה, את בני אחיך העמדת לסגני כהונה, וְצִוִּיתָ לַתָּה לָהֶם עֲשֵׂרִים וארבע מתנות כהונה'.

איש ועוד איש נצטרפו לקורח, ו'מפלגתו' הלכה וגדלה...

קורח המשיך להסעיר את הרוחות, וללבות את האש, ו'יִקְהֶל עֲלֵיהֶם

על כל יהודי ויהודיה לדעת, שלפני כל מדרגה רוחנית חדשה שמשגיגים, חייבים לעבור נסיונות! וכאשר זוכים ומשיגים את אותה מדרגה רוחנית נכספת, אזי הלב מתמלא בשמחה טהורה, ועולם חדש - רוחני ופשוט - מתגלה...

וזו הסיבה שעולמם של כל יהודי ויהודיה תמיד סוער ומלא נסיונות, כי תמיד הם צועדים ומתקדמים ממדרגה למדרגה...

אחד מהנסיונות הקשים שעברו על משה רבינו ואחיו אהרן הכהן, היה מחלוקתו של קורח.

קורח, היה איש קדוש ונורא,¹ שהחליט לערער על מעמדם של משה ואהרן, והוא פתח במחלוקת.

מעין החכמה

אנו לא יודעים מי היו בני הקהתים שזכו בזכות הנוראה, הנפלאה והקדושה הזאת לשאת את ארון ברית ה', אבל שם אחד כן ידוע לנו, והוא - קורח בן יצהר.

וכך הובא במדרש (במדבר רבה, פרשה יח - אות ג): אמרו חכמים, חכם גדול היה קורח ומטועני הארון...

1. קורח היה חכם גדול מאוד, ענק שבענקים, בעל רוח הקודש שרואה למרחקים של נצח, שכל מה שראה בעיני נבואתו היה אמת. וההוכחה לכך שהוא נבחר להיות מטועני הארון!...

מכל שבט לוי זכו **רק ארבעה לויים** לשאת את הארון!

נבהל! מי יודע כמה יהודים, חס וחלילה, יכולים להיפגע... והוא החליט לנסות ולעצור את האסון... אך הוא ראה ששום השתדלות לא עוזרת, והמחלוקת הולכת וגוברת, סוחבת עמה אל התהומות האפלים רבים וטובים...

קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד" (במדבר טז, יט)...

משה רבינו, המנהיג הרחמן והאוהב, כל תשוקתו היתה שכל יהודי ויהודיה יחיו חיים טובים, מתוקים ומאושרים, ועתה כשראה את המחלוקת שנוצרה -

מעין החכמה

בקצות הארץ ויאסוף את ישראל - 'פרעה' עָדְרוּ וְקִבְּץוּ וַיַּחֲזִיקוּ עֲלוֹת יְנִהּלִי! אך משיח צדקנו משיח אלקי יעקב, בגודל קדושתו יכיון כוונות הרמים והנישאים ויחודים נוראים, ובתוכם יהיה יחוד איום ונורא אשר יפעל בו לקבץ כל נברא מעם היהודים הנפוצים בכל הארצות, ומאליהם יחרדו כציפור מים וכיונה מארץ אשור, וכל איש ישראל יפוג לבו ויחרד ויבהל לעוף ולשכון מקום אשר יובילנו שמה... ככה יפעל הכל בכוונה אחת וביחוד קדוש אחד, אשר לא שזפתו עין זולתו ולא ידעו כי אם המשיח המקווה לנו במהרה בימינו.

והנה קורח היה בעל רוח הקודש מטועני הארון, אשר עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו, ובגודל דעתו מכולם הכל היה צפוי לפניו וידע גם כן בצירופי שמות הקדושים וכוונות נוראים ויחודים נפלאים. לכן הפליא עצה, איך לקבץ את כל ישראל למקום אחד, בהכרח בל ימנע אחד מהם. זכר והזכיר את היחוד הקדוש והנורא אשר לא יזכירנו עוד שום אחד רק משיח צדקנו וחיש מהרה נאספו כולם יחד כאחד למקומו, לזאת הרגישו חז"ל ככל הנ"ל והתפלאו: וקורח שפיקח היה לעשות ולהצליח כמעשה מלך המשיח, אם כן, מה ראה לשטות זו לחלוק על משה!... (הובאו דבריו בספר מנחם ציון השלם - עמוד קפג).

2. כתב הגה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב, וז"ל (עם קצת עריכה): אמרו במדרש (מדרש רבי תנחומא, קורח - אות ה): קורח, שפיקח היה, מה ראה לחטוא? אלא כו'...

בשעה שרצה קורח לחלוק על משה, אסף אליו את כל עם ישראל, שנאמר: "וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם קֶרַח אֶת כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד" (במדבר טז, יט)...

ולכאורה הוא פלא גדול, כי משה רבינו כשהיה רוצה לאסוף את העדה היה צריך לתקוע בחצוצרות והוא (קורח) הקהיל אותם כל כך בנקל?! והלא מחנה ישראל י"ב מילין (כ-12 ק"מ) היה, וכיצד קיבץ את כל עם ישראל בזמן קצר כזה, ואף אחד לא סירב לבוא!?

אך ידוע לנו מפי סופרים וספרים, כי כל העולמות וכל הנעשה בהם, הכל תלוי ביחודים וצירופי שמות בגודל הכוונה וכח גדול המכוין בהם, כידוע ליודעי חן, וכמאמרם ז"ל (ברכות נה): 'יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ', נמצא הכל תלוי בהאותיות. והנה גם בבאיאת המשיח המקווה במהרה בימינו, הנה כי כן ישגיב בכחו לקבץ נדחי ישראל כולם ציון עד אחד.

וקשה גם כן - וכי משיח צדקנו ילך לכל המקומות שישאל מפוזרים שמה

דתן ואבירים קוראים לכל בני משפחתם, לנשים הילדים והתנינוקות, ואומרים להם: **הביטו, ראו, ולצאצאיכם ספרו, שאתם הייתם חיים באותו יום שסילקו את משה מהמנהיגות והעמידו את קורח!** וכך נאמר: "וְדַתָּן וְאַבְיָרִם יֵצְאוּ נֹצְבִים פֶּתַח אֹהֶל־לֵהֶם וְנִשְׁיָהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם" (שם פסוק כז)...

מדת הדין תבעה עונש...

לפתע החל להתגלגל כדור אש אדום ובווער לכיוון 250 ראשי סנהדראות, ובאותה שעה נפתחה

ואז, מתגלה הקב"ה ומצוה: "הַפְּדִלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֹתָם כְּרִגְעַ" (שם פסוק כא)...

לבבו של משה רבינו נכמר³ והוא מחליט לנסות ולהצילם מהעונש האיום והנורא, והוא ניגש לזקני ישראל שנשארו נאמנים לו, וביקש: הצטרפו עמי ונלך לדתן ואבירים להתפייס עמם, וכך נאמר: "וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וְאַבְיָרִם וַיִּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שם פסוק כה)...

משה רבינו ואנשיו מגיעים לדתן ואבירים, ומתקבלים בבוז מוחלט:

מעין החכמה

כבשה אחת, וכולם ממשיכים לרעות שם במנוחה ובשלווה.

קם על רגליו וצעק לה': תודה לך אלקים! וישא עיניו לשמים ויאמר: מה אוכל ליתן לך תגמול על כך, זולת להבטיח לך: אלקים אהובי, כאשר תתן לי לרעות את צאנך, אני ארעה אותם בנאמנות ובמסירות ואשמרם כבבת עיני!...

אם ימצא רועה כמוהו - סיים רבי שמחה בונים את משלו - הוא יהיה רב עלינו!

כששמעו התלמידים את המשל הזה, הסכימו מיד בלבם כי הוא הוא רבי שמחה בונים, הוא הרועה הנאמן שיכול לשמור את הצאן שנשארו ללא רועה, ידאג לפרנסתם בקיץ ובחורף, ישמרם מקור ומחוס וירווים מים חיים ממקור הנחל הנובע... (הרבי רבי בונים מפשיסחא - חלק ב - עמוד תרגם, לגאון רבי מנחם יהודה בויס).

3. אחר פטירת הגה"ק רבי יעקב יצחק מפשיסחא זיע"א, המכונה 'היהודי הקדוש', ביום י"ט בתשרי תקע"ד, נשארו תלמידיו משתוממים ולא ידעו את נפשם: מה נעשה עתה? לאן נפנה? למי ניסע?

פנו מובחרי תלמידי 'היהודי הקדוש' לתלמיד רבם, הגה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא, ושאלו אותו לדעתו. והוא פתח ואמר:

אמשול לכם משל למה הדבר דומה: משל לרועה צאן, שהרביץ את צאן בעליו בימי הקיץ החמים באחו, והנה מרוב עייפותו נפל נרדם לארץ וישן...

בחצות הלילה התעורר הרועה וירא, והנה הלבנה זורחת באורה הבהיר, האויר הקריר משיב נפש, ומים טובים לשתות זורמים מהמעין לידו. ויביט היטב וירא, כי לא חסר ממספר הצאן אף

בשאלה: מדוע מדגישה התורה שדתן ואבירם עמדו בפתח ביתם, 'וְדָתָן וְאָבִירָם יֵצְאוּ נִצְבִּים פֶּתַח אֶהְלֵיהֶם', וכי מה מוסיפה לנו הידיעה הזו, האם יש לכך משמעות מיוחדת? וכי אם הם היו עומדים בגינה או בחצר, המצב היה משתנה?

וכדי להשיב, נצטרך להקדים...

כולם כמוני!

סכוהו, הלבשוהו מחלצות של בני מלכים, ונטלוהו והשכיבוהו במיטה מפוארת, כעין מטתם של נסיכים.

כעבור שעות הקיץ הלה מיינו ומצא עצמו שכוב במטת זהב וכסף אפוף ניחוחות של בשמים...

התחיל השיכור לצבוט עצמו, המציאות היא זאת או שמא חלום? וכי מה לי, לשתתין מובהק למטת מלכים?

ניסה בכל כחו להיזכר מה קרה לפני שהגיע לכאן, ולא נזכר בשום דבר מיוחד. פרט לבקבוק שנפל מידי הרועדות אל תוך הבוץ שהיה שכוב בו... **ספיקות** ותהיות מילאו את לבו...

מי שוכב כאן במיטה? אני או מישהו אחר?

ובעצם מי אני? שיכור או נסיד?

האדמה, וכל 'המפלגה' של קורח נענשו - חלק נשרפו ונהפכו לאפר, וחלק נבלעו באדמה ונעלמו מהמציאות...

הכל נעלם, לא נשאר מהם זכר, חוץ מכמה פסוקים בפרשת קורח...

הכל כבר ידוע, ולא באנו לחדש דבר, אך בעצם, דבר אחד כן באנו לחדש, אך לפני כן נפתח

בימי קדם לא היה קל להקים עיירה, שכן חוץ מהדאגה למקור מים ושטח נוח, היה צריך 'לדאוג' לעוד כמה דברים:

לרב הבקי בהלכה, לרופא, לשוחט, לסבל ולשואב מים.

וכמובן 'לשיכור', שכבר היה רגיל בפי הבריות: 'שאיין לך עיירה שאין לה שיכור', 'ועיירה ללא שיכור - אינה עיירה!'

גם בעיירה 'רולחוב', התגורר לו שיכור 'דליקטס', משהו מיוחד מאוד.

בני משפחתו ניסו לגמול אותו משכרותו, אך ללא הצלחה. כלל ומכיון שראו שצרתם צרה החליטו ללמד אותו לקח! מה עשו?

כאשר התגולל, כרגיל, בשכרותו, גררו אותו לבית המרחץ, רחצוהו,

אישור וחתומה. בקושי רב החזיק את העט בידי המגושמות, וקשקש קשקוש כל שהוא, כשהוא תפוס בהלם: מה באמת בן מלכים אני?

אלו יצאו ואחרים נכנסו... פרשו לפניו מסמכים נוספים לבדיקה, עליו לקרוא ולהחליט החלטות. אך מה יעשה והוא לא יודע לקרוא? מעולם לא למד! מעולם לא קרא לא שנה! הכיצד ידע לקרוא?

והפליאה מתגברת הלך וגבור...

היתכן כי נסיך אני, בן מלכים, הלא אני יודע קרוא וכתוב?

מבטיו נזרקים מן הכתוב אל עבר המיטה והבגדים והמאכלים והכלים והמשרתים, באין יכולת להחליט, האם שיכור אני, שתיין מתגולל בחוצות, או נסיך?

לבסוף בא לידי החלטה:

הדבר ברור שאני מלך או נסיך! שכן המיטה והבגדים והמאכלים, וכן האנשים מסביב מתייחסים אלי ביראת כבוד. ואילו ענין הקריאה והכתיבה, אף זה פשוט:

'משמע, כל הנסיכים והמלכים, כולם אינם יודעי קרוא וכתוב המה... ואני ודאי נסיך אני, בן מלך'...

המיטה והבגדים שאני לובש מוכיחים שאני נסיך, אך מצד שני, כבר שנים ארוכות שאני משתכר ומתגולל ברפש מדי ערב! ומה לו לשיכור ולבן מלכים?

אך, למרות זאת, וכי מאין לשיכור חפצים כאלו?

אולי כל החוויה של השכרות היתה רק בחלום, אבל במציאות אני נסיך? או אולי הפוך, אני באמת שיכור, והחוויה של הנסיכות היא חלום?

המחשבות סערו עליו, ועיניו שוטטו אנה ואנה, תוך כדי כך הבחין שלצידו עומד שולחן ערוך בכל מיני מטעמים הנתונים בכלי זהב ובדולח, מעולם לא ראה דוגמתם, רק שמוע שמע כי מלכים ונסיכים הסכינו בכך, וכל זה ערוך לפניו, קורץ לתאבונם...

הוא הושיט את ידו המגושמת אל עבר הצלחות, ומתוכן אל פיו הבולע... לחייו ליחכו ברעבתנות את המעדנים...

ושוב היכו בו המחשבות: כך בדיוק אוכלים שיכורים! אז אני שיכור או נסיך?

הכל מסביב מוכיח ומכריז כי בן מלכים אני, ואילו זכרונותי מהעבר הלא רחוק מוכיחים אחרת!

תוך כדי כך נשמעו נקישות בדלת... לחדר נכנסו חמשה אנשים לבושי שרד ובידם מספר מסמכים הדורשים

ולכאורה, המוח הוא זה שמעבד את
הנתונים ומסיק מסקנות!

אך האמת היא: שלא!

מי שמניע את כל הגלגל הוא הלב! הלב
הוא המניע את המוח!

ולכן רק כשהלב הוא טהור,
זך ונקי, המסקנות תהיינה
אמיתיות... ואם לא, המסקנות
תהיינה מעוותות,⁶ כמו מסקנותיו של
השיכור הזה....

ונרחיב עוד...

הרי אני בן מלכים מושלם, אין כמוני! ואם
אני לא יודע לקרוא, זאת אומרת
ששום בן מלכים לא יודע לקרוא!...⁴

אנחנו קוראים וצוחקים, איזה שוטה
מדופלם!...

אך הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי
זיע"א, שסיפר את המשל הזה,⁵ כלל
לא צחק. וכך הוא אמר:

חמשת החושים שלנו קולטים את המציאות
הסובבת אותנו, ומעבירים את מה
שקלטו אל תוך מוחנו.

מעין החכמה

4. **זה** מזכיר סיפור:

אבל אתה קם בבוקר והנפש הבהמית שלך
צועקת: אני רוצה לאכול! ומכיון
שאסור לאכול בלי לברך, אין לך ברירה
ואתה מברך.

נמצא ששנינו אוכלים ושנינו מברכים, אלא
שאתה מברך בשביל לאכול, ואני
אוכל בשביל לברך!....

5. **ברכת** מרדכי (במדבר - עמוד קפח).

6. **באחת** ממדינות ארצות הברית התגוררו
בשכנות משה ויוסי. ביתם היה
אחד מול השני, וכביש הפריד ביניהם.

משה ויוסי היו חברים טובים, יוסי היה
אברך באחד מהכוללים שבעיר,
ומשה היה יהודי שלא זכה ללמוד תורה.

אותה שבת היתה שבת חורפית מאוד, גשם
ירד בחוזק ועז, והמזגן עבד שעות נוספות...

מעשה היה ונכנס יהודי לבית המדרש,
והנה הוא רואה את הצדיק הקדוש
רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א אוזח
תפוח, מברך בורא פרי העץ, ואוכל...

אותו יהודי ענה אמן על הברכה ובלבו
הרהר: 'מה ההבדל ביני לבין הרבי,
אני אוכל תפוח והרבי אוכל תפוח, אני
מברך בורא פרי העץ והרבי מברך בורא
פרי העץ'.

הרגיש רבי אהרן במחשבתו פנה אליו ואמר:

'כשאני קם בבוקר ורואה את היופי האלקי
המאיר, לבי מתמלא רגשי אהבה
אין סופיים, כסופים ותשוקות, להודות ולהלל
לשיר ולזמר למלך העולם, אך מכיון שאסור
להזכיר שם שמים לבטלה, לכן אין לי ברירה,
ואני אוכל תפוח כדי שאוכל לברך עליי.

מוציאין את האדם מהעולם

ופירש רש"י (שם), וז"ל: 'כִּי הִשְׁחָד יַעֲזֹר' - משקיבל שוחד ממנו, אי אפשר שלא יטה את לבבו אצלו להפך בזכותו.

בפרשת שופטים, נאמר: "לא תִּטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תִּכְיֹר פָּנִים וְלֹא תִקַּח שֹׁחַד כִּי הִשְׁחָד יַעֲזֹר עֵינֵי חֲכָמִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים" (דברים טז, יט).

מעין החכמה

'אני?! אני עברתי על שבע? איך?...

בוא אגלה לך: לכביש המבדיל בין בתינו יש דין של רשות הרבים. ואתה הוצאת את המטריה מרשות היחיד לרשות הרבים, והכנסת מרשות הרבים לרשות היחיד - הרי שתיים.

פתחת את המטריה ופרשת אותה על ראשך, ועברת על עשיית אוהל.

וכשנכסת לחצר סחטת את המטריה מריבוי הגשם.

וכשבאת לסגור את המטריה, ראיתי שתיקנת את אחד מעמודי הברזל שהתעקס - וזה תולדה של מכה בפטיש.

וחוץ מזה המטריה עצמה היא מוקצה.

ונניח לאיסורי שבת, המעיל שאתה לובש הוא מעיל חדש, נכון?

'כן. אתמול קניתי אותו.

אז דע לך שכבר פרסמו ברבים שיש בו שעטנז (חוטי צמר ופשתים יחד).

ויאמר יוסי: אתה באת להוכיח אותי על שהדלקתי אש, ואתה בעצמך עברת על שבע עבירות... (נפלאים מעשיך - מעשה כא, להגה"ק רבי יוסף חיים, בעל הבן איש חי זיע"א).

משה הרגיש שהוא נחנק ולכן יצא למרפסת ביתו לנשום אויר. עיניו החלו מאליהם לשוטט אנה ואנה, ותוך כדי כך נתקע מבטו במטבחו של יוסי, ומה שהוא ראה גרם לנשמתו להיעצר...

הוא ראה, במו עיניו, את יוסי, האברך, מדליק גפרור, ניגש אל הגז ומדליק אותו...

החימה כבשה אותו, 'העיקר שהוא משחק אותה דתי'...

מיד לקח בידיו מטריה פתח אותה ורץ לביתו של יוסי האברך, ונקש על הדלת בעצבנות...

יוסי פתח את הדלת בתמיהה: 'מה קרה?'

'מה קרה?! מה קרה אתה שואל? הדלקת אש בשבת! ראיתי אותך!'

יוסי חיך ואמר לו: יא חביבי, קודם כל תרגע! ועכשיו שמע, אחד מהילדים לא הרגיש טוב, והזמנו רופא לבית והוא הביא לנו תרופה ואמר שצריכים לחמם אותה על הגז, ומכיון שאני יודע שזה חולי שיש בו סכנה, לכן חיממתי בעצמי את התרופה.

אז אני בסדר, נכון?

אבל אתה אשר לבשת קנאה בחסידותך לבוא אלי להוכיחני, נכשלת ועברת על שבע עבירות!

הפנימי. האדם שוהה כל כולו בתוך עולמו הפנימי, שם הוא נמצא, שם הוא חי.

עולמו הפנימי הוא עולם שלם. עולם עם אטמוספירה משלו, עם נופים ומקומות, ועם דמויות ואנשים.

האור שהוא נושם הוא האור שנמצא בתוך חלל עולמו, הנופים שהוא רואה הם נופי עולמו, ויחסו לדמויות והאנשים שסביבו, הם כפי מה שמצוייר בתפיסת עולמו הפנימי...

וכאשר יהודי זוכה לזכך את מדותיו ולטהר את עצמו, אזי עולמו הפנימי הוא עולם מאיר וברור.

ובא רבי אלעזר הקפר ומלמדנו: ישנם ג' דברים ה'זורקים' את האדם מתוך עולמו הפנימי, המאיר והזך, אל תוך עולם חדש, חשוך ואפל...⁸

מבואר בדברי רש"י, שהשוחד מטה את הלב, והלב מטה את השכל.

כחו של השוחד כל כך גדול, שהוא מוציא את האדם מכל המציאות שהוא מאמין בה, ומכניס אותו לתוך מציאות אחרת, של שקר ועוולה.

והנה, הגם שזה נאמר בתורה רק לגבי שוחד, בא התנא האלקי רבי אלעזר הקפר וגילה לנו,⁷ שכך היא המציאות בשלשה דברים והם: הקנאה והתאוה והכבוד!

שלשה דברים אלו מטים את הלב, ובכך מוציאים את האדם מן העולם!

ונרחיב יותר:

חיי האדם הם לא בעולם החיצוני הנראה לעינינו, אלא אך ורק בעולמו

מעין החכמה

ומרגיש את דברי רבי יעקב (שם משנה יז): יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה - מכל חיי העולם הבא!

אולם, ישנן שלש מדות ש'מוציאות' את האדם מעולם האושר אל עולם הסבל, הכאב והצער! והם הקנאה התאוה והכבוד!

ואם אדם יברח מן הקנאה והתאוה והכבוד - היינו שיגרשם מלבו - יתקן את עולמו ויהיה עולמו עולם מלא אושר. מהקצה אל הקצה.

7. אבות (פ"ד מכ"א).

8. בספר מכתב מאלהיו (חלק א - עמוד 1) להגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זיע"א, הובא מכתב שכתב רבי אליהו לבנו רבי נחום זאב בשנת תרח"צ.

ובתוך דבריו כתב כך: חכמינו הקדושים אמרו (אבות פ"ד מכ"א) שהקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מהעולם - וכוונת דבריהם במילה 'מוציאים' הם אלו:

הקב"ה ברא עולם יפה, מלא אור וחיות, אושר ותענוג, ואדם שזוכה חש

וכדי להבין מדוע, נרענן את הזכרון...

הארה: השיחה מבוססת על דבריו של

הגה"ק רבי ישעיה הורוויץ זיע"א
(שליה, פרשת קורח - תורה שבכתב אות ה),
ולא נחזור על זה שוב...

ואלו הם ה-ג' דברים: הקנאה והתאוה
והכבוד...

כך זה היה מאז ומתמיד,⁹ וכך היה
במחלוקתו של קורח עם משה
רבינו...

החלפת תפקידים

והתורה הקדושה כתבה באריכות את כל
מה שקרה בשני הימים הללו:

ו'ז' בסיון. וברשותכם נסכם אותם:¹⁰

ב-ו' בסיון שמענו את עשרת הדיברות
והם כתובים בעליית ששי של

ב-ו' בסיון שנת 2448 לבריאת העולם
זכינו לעמוד למרגלות הר סיני
ולשמוע את עשרת הדיברות מפי הבורא
יתברך, ולמחרת ב-ז' בסיון עלה משה
רבינו למרום להוריד את התורה.

מעין החכמה

מסיפורים אלו כמה מסוכנות המדות
הרעות, ובכך ישתרשו דברי התורה בקרבו.

בכל תקופה שלטה מדה אחרת, בתקופת
קין היתה זו הקנאה, בתקופת המבול
היתה זו התאוה, ובדור הפלגה הריצה אחר
הכבוד, ולכן הם יצאו מהעולם.

וכמו שאמר התנא באבות (פ"ד מכ"א): רבי
אלעזר הקפר אומר, הקנאה והתאוה
והכבוד - מוציאים את האדם מן העולם.

אולם, המכנה המשותף לכל אותם דורות
היה - פירוד הלבבות! הם הרגישו
את ה'זולת' כאדם זר ומציק, ועצם מציאותו
ונוכחותו בעולם היתה כעצם בגרון!...

10. כפי שביאר רבינו אברהם אבן עזרא
(שמות כג, לג). והביא דבריו
הרמב"ן (שם כד, א), וסיים: 'וכבר הטיב
לראות רבי אברהם, שפירש הענין כסדרו!...

9. בספר לחזות בנועם ה' (פרשת נח - עמוד סו)
לגאון רבי שאלתיאל מאיר כהן הובא, וזתו"ד:

בדרשה שנשא הגה"ק רבי ישראל המגיד
מקוזניץ זיע"א אמר כך, דרכם
של מחברי ספרים לכתוב הקדמה לספרם.
וכך גם הקב"ה קודם שצוה על המצוות
כתב כעין מבוא לספר התורה, והם:
סיפורי מעשיות על קין והבל, דור המבול
ודור הפלגה.

סיפורים אלו מורים על גודל הסכנה שישנו
בהשחתת המדות, שהרי קין בגודל
קנאתו רצח את הבל. ודור המבול בגודל
שנאת הבריות שהיתה בלבם גרמו להשחתת
העולם. ודור הפלגה רדפו אחר הכבוד, וכמו
שנאמר: "וַיִּנְעֹשׂה לָנוּ שָׁם" (בראשית יא, ד).

ובכך התורה באה ללמדנו שקודם שהאדם
יגש ללמוד תורה, עליו ללמוד

בכורי ישראל להקריב עולות ושלמים,
כמו שנאמר: "וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲלֵוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים שְׁלָמִים לַיהוָה
פָּרִים" (שם פסוק ה), ופירש רש"י (שם):
'את נערי' - הבכורות.

ולאחר מכן, לקח משה רבינו את הדם,
"חֲצִי הַדָּם וַיִּשֶׁם בְּאֶגְנוֹת, וַחֲצִי
הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ" (שם פסוק ו), וכתר
עמם ברית על ידי זריקת הדם עליהם.

ואז, אחר שהסתיים ענין כריתת הברית,
עלה משה רבינו (בשעה 12 בצהרים)
להר סיני להוריד את התורה.

ונחזור: כאשר הגיעו ישראל להר סיני
הקריבו בכורי ישראל קרבנות
לה', שכן בתחילה היתה עבודת בית ה'
מסורה בידי הבכורים.

ואולם כשחטאו ישראל בעגל אמר הקדוש
ברוך הוא: אני נתתי גדולה
לבכורים ועשיתם גדולים בעולם והם
כפרו בי ועמדו והקריבו לפני העגל, הרי
אני מוציא את הבכורים ומכניס את בני לוי!

לאחר חטא העגל נשתנה המצב. הקב"ה
קבע: הפוטנציאל של ההנהגה
הרוחנית הוא בשבט לוי.¹¹

פרשת יתרו. ואחר שהסתיים מעמד נורא
הוד זה, פנה הקב"ה למשה וציוה אותו:
"כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם
כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם" (שמות כ, יט),
וחזר והזהיר על עבודה זרה: "לֹא תַעֲשֶׂוּן
אֵתִי אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשֶׂוּ
לָכֶם" (שם פסוק כ).

והקב"ה המשיך ולימד אותו את כל דיני
פרשת משפטים.

ואז חזר משה רבינו למחנה ולימד את
עם ישראל את כל מה שלימד אותו
ה', וכמו שנאמר: "**וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר לָעָם
אֵת כָּל דְּבָרֵי ה'** (להתרחק מעבודה זרה) **וְאֵת
כָּל** (דיני פרשת) **הַמִּשְׁפָּטִים**" (שם כד, ג)...

עם ישראל קיבלו הכל בשמחה ואמרו:
"**כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה'** נַעֲשֶׂה"
(שם). ולאחר מכן הם שבו לאהליהם ועשו
שמחה ומשתה ויום טוב.

כל זה קרה ב-ו' בסיון.

ובסוף פרשת משפטים מתואר אירועי
יום המחרת - ז' בסיון.

בבוקר מוקדם קמו כל עם ישראל
והתייצבו שוב למרגלות הר
סיני, ומשה רבינו בנה מזבח **ושלח את**

מעין החכמה

וכאן נביא מדבריו של אבא מארי עט"ר
רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א (בצור

11. שבת לוי לא חטאו בחטא העגל,
ולכן הקב"ה בחר בהם.

מעין החכמה

במעמד הר סיני הכל היה זך ויפה כמו זכויות לבנה, אבל חטא העגל החזיר את הקלקול. לאחר חטא העגל העולם נעשה מזוהם בכל מיני תאוות ותשוקות לא טובות כמו החמדנות, ונטיה לקחת מה שאינו שלו וכו'. והנחמה של עם ישראל היתה בהקמת המשכן, שאז חזרה השכינה לשרות בתוך עם ישראל.

לכן המעשה של חטא העגל נזכר בתורה בין המעשה של מעמד הר סיני וקבלת התורה לבין המעשה של בניית המשכן וכליו, כדי לסגור אותו בין שתי השראות השכינה.

ובדומה לכך, בקריאת התורה בפרשת 'כי תשא' אנו רואים דבר פלא, שני העולים הראשונים שהם כהן ולוי קוראים שני שליש מהפרשה, והשליש שנשאר מתחלק בין חמשת העולים הבאים.

והטעם לכך, כי כל עם ישראל מלבד שבט לוי היו שותפים בחטא העגל, ולכן אם אחד מישראל יעלה לקרוא בפסוקים של חטא העגל דבר זה יכול לעורר עליו קטרוג ולהזיק לו.

לכן נתנו לכהן וללוי לקרוא את כל הפסוקים שמדברים על חטא העגל, כי רק הם יכולים לקרוא פסוקים אלו מבלי להיזק כיון שהם לא היו בחטא העגל, כמו שכתוב: "וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בַּשַּׁעַר הַמִּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לָהּ אֵלֶי וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֵוִי" (שמות לב, כז), ושבט לוי כולל גם את הכהנים...

וכך ממשיך חטא העגל לקטרג ולקטרג, עד עת קץ הימין, שיתגלה משיח צדקנו, כי רק למשיח יהיה את הכח לעקור את הרע משרשו.

שלא, לאחר ביאת המשיח, יזדכך גשמיות הגוף והעולם, ולא יהיה צורך באכילה

ירום - חלק ח עמוד 100, מהדורת תש"פ)
שאמר, וז"ל:

ב-י"ז בתמוז חטאו עם ישראל בחטא העגל, וחטא זה 'זיהם' את העולם. הקלקול של חטא העגל היה קשה מאוד, עד כדי כך שאמרו חז"ל (סנהדרין קב.) שאין פורענות שבאה לעולם שאין בה חלק מסויים של 'תשלום' על חטא העגל. יש לך קשיים עם האשה, קשיים עם הילדים, קשיים בפרנסה - הכל נובע מחטא העגל.

ולכן תיבת 'העגל' - עולה בגימטריא מאה ושמונה כמספר 'גיהנם', לרמוז שהחוב של חטא העגל הוא הסיבה לכל מיני יסורי גיהנם שעוברים על האדם בעולם הזה.

בעקבות החטא הנורא הזה נתגשמו ישראל, והעולם כולו, כל העולם נהיה מגושם וחיצוני. בכל יהודי אפשר למצוא תמיד צד רוחני שאוהב את המצוות ואוהב לעשות חסד, אך כאשר נכנסת בו הגשמיות של העולם הזה הוא נהפך להיות מגושם ואז באות הנפילות הרוחניות - אין לו כח לעשות חסד, אין לו כח ללמוד - וההתגשמות הזאת מסוכנת, כי היא יכולה להוביל אותו לחטוא חלילה.

אומרים חכמי האמת שכשהגשם נמצא עדיין למעלה בשמים הוא נקרא 'מטר', כמו שנאמר: "וַיִּפְתַּח ה' לֵךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם לְתֵת מָטָר אֲרֶצְךָ בְּעֵתוֹ" (דברים כח, יב), ורק כשהוא יורד למטה לארץ הוא נקרא 'גשם' - "וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל הָאָרֶץ" (בראשית ז, יב), משום שהוא מתגשם ומתעבה, הוא יוצר שטפונויות בנחלים, הוא גורם לבעיות של החלקה, וכשהוא מתערב עם העפר הוא נהפך לבוץ.

מעין החכמה

והשי"ת ישיב לך: 'אדוני, יש לך כאן 'בורסה' שכל 'מניה' בה שוה מאות אלפי שנות גן עדן, שכן רשומות כאן על שמך כמה ישיבות קדושות'. פתאום האדם מתחיל לבכות, והקב"ה שואל אותו: 'אני נותן לך שכר ואתה בוכה?!' והוא אומר: 'אם הייתי יודע שזה השכר שמשלמים על שתמכתי באברך שלומד תורה הייתי נותן את כל נשמותי'.

משיב הקב"ה: 'זהו אכן השכר המגיע לך על שחזקת את מעמדה של התורה, כי בזכותך אותם אברכים שתמכת בהם למדו מתוך ישוב הדעת וכל סוגיא שהם למדו היתה בהירה וברורה להם יפה מאוד'.

אך עם כל זאת אדם צריך להשתדל בכל יכולתו ללמוד תורה בעצמו, ולכן גם אלו שעובדים חייבים להשתדל בכל כחם לצמצם משעות עבודתם ולפנות זמן ללימוד התורה הקדושה.

זאת לדוגמא, על ידי שְׁיָמְנו אנשים נאמנים ומוסמכים שיטפלו בעסק במקומם. ובכל זאת גם במקרה כזה יש להקפיד מדי פעם לערוך ביקורת בעסק - כמו שאמרו חז"ל (חולין קה:). 'מאן דסייר נכסיה כל יומא משכח אסתירא'.

כלומר, אדם שבודק את נכסיו בכל יום לראות מה צריך לתקן בהם מונע מעצמו הרבה הפסדים כספיים. צריך לבדוק שהכל מתפקד כראוי ושהעובדים שאתה מעסיק באמת נמצאים במקום העבודה וממלאים את תפקידם כראוי.

כי לפעמים יש להם עיסוקים אחרים והם שולחים במקומם אנשים אחרים שאינם

ושתיה ושאר ענייני הגוף, ולאנשים יהיה יותר קל להיות קדושים וטהורים כיוון שלא תהיה יותר מציאות של רע בעולם, ותיפסק מהאנשים התאוה לדברים לא טובים.

ויוכלו לקבל גילוי אור ה' שיאיר לישראל על ידי התורה שנקראת 'עוז'.

לכן אדם צריך להעריך את הזכות שנפלה בחלקו לשבת וללמוד את התורה הקדושה, אבל מה יעשו אותם אנשים שבאמת רוצים ללמוד אבל אין להם את הזמן הפנוי לכך? כמו לדוגמא, אדם שמשרת את הציבור, או שהוא בעל מפעל שמפרנס כמה משפחות של פועלים, והוא צריך להשגיח שהעבודה תתנהל כראוי וכדומה, הוא אומר: 'אני אוהב את התורה מאוד, אבל אני באמת לא יכול ללמוד'.

בא בעל התניא ומלמד אותו יסוד חשוב - אתה יכול להצטרף ללומדי התורה על ידי כך שתחזיק אותם ותעמיד את התורה על תילה - יש לך משכורת מכובדת, קח חלק ממנה ותגיד: 'רבונו של עולם זה החלק שאני לא יכול ללמוד ואני מקדיש אותו ללומדי תורה' ותן אותו למקום של תורה, כך שעי"י הכסף הזה יתרבו לומדי התורה, פוסקי הלכות, דיינים, חסידים הבקאים בפנימיות התורה וכיוצא בזה.

וכאשר אתה מסייע ללומדי תורה, בכל לימוד שהם לומדים יש לך אחוזים, ולאחר אריכות ימים ושנים כאשר תזכה שיראו לך את חלקך בלימוד התורה אתה תשאל בפליאה: 'הכיצד?!' הרי כאן זה עולם האמת, ואני יודע בעצמי שלא למדתי תורה יותר מחצי שעה בשבוע, מנין הגיעו כל כך הרבה 'היכלות של תורה' אלו בגן עדן?'

עמרם הוליד את מרים, אהרן ומשה.

והקב"ה בחר באהרן ובשני בניו אלעזר ואיתמר, שיהיו כהנים, הם וצאצאיהם עד עולם. וכן בחר בפנחס שיהיה הוא וצאצאיו כהנים.

וכל שאר בני השבט, כולם (כולל משה רבינו), יהיו לויים.

בשבט לוי היו שלש משפחות: גרשון, קהת, ומררי. כמו שנאמר: "וַיִּהְיוּ אֵלֶּה בְּנֵי לֵוִי בְשֵׁמֹתָם גֶּרְשֹׁן וְקַהֲת וּמֶרָרִי" (במדבר ג, יז).

והקב"ה החליט לפצל את השבט לשנים: כהנים ולויים.

והנה, במשפחת בני קהת היו ארבעה בתי אב, והם: עמרם, יצחקר, חפרון, וצזיאל.

ההכשרה לתפקיד...

הקבוצה הראשונה שנתקדשה, היו הכהנים. ובפרשת צו פירטה התורה את דרך הקידוש, להם ולבאים

כאמור, לאחר מעמד הר סיני התחלק שבט בני לוי לשתי קבוצות, וכל קבוצה הוצרכה קידוש לתפקיד.

מעין החכמה

הדרישה של השי"ת מכל יהודי היא כמו שמוזכר בפסוק: "ה' מִי יָגוּר בְּאֶהֱלָךְ מִי יִשְׁכֵּן בְּהַר קִדְשִׁי? הוֹלֵךְ תָּמִיד וּפְעֵל צִדִּיק" (תהלים טו, א) - להיות אדם ישר ונאמן ובעל שם טוב: אם אתה מורה - תבוא לכיתה בזמן. אם אתה רופא - תגיע למרפאה בזמן. אם אתה נהג אוטובוס - אל תשנה מסלולים ואל תדלג תחנות.

יש נהגי אוטובוס, שאין לו סבלנות ואפילו שאנשים מחכים שעה בתחנה הוא לא עוצר להם, כיון שהוא ממחר לאיזו פגישה, הוא אומר לעצמו: 'לא נורא, עוד שעתים יבוא אוטובוס אחר ויקח אותם', ואינו נותן דעתו כלל לשמש הקופחת על ראשיהם ולעגמת הנפש הנוראה שהם מרגישים.

לבסוף הוא יצטרך לשלם על כל הצער שנגרם לאותם אנשים מסכנים, כאשר הם יבואו ויתלוננו עליו אצל האחראי, ולאחר שיעקבו אחריו ויתגלה 'מנהגו' הרע ישלחו אותו לביתו ללא פרנסה וללא פיצויים...

מיומנים כמותם. לדאבון לב, יש אנשים שמונסים להתפרנס מכל הכיוונים על חשבון המעסיקים שלהם וחבל מאוד - כי כסף כזה מוליד בנים רשעים, בהתחלה הם נראים צדיקים, לומדים במוסדות תורניים אבל כעבור זמן מה פתאום הם מאבדים את הכיוון.

חבל שאנשים מרמים וגונבים, הרי "סוף דְּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע" (קהלת יב, יא), בסופו של דבר הכל עתיד להתגלות והאדם יפסיד את הכל גם בעולם הזה - כשיוחד מתפקידו ויתבע לשלם את כל מה שהחסיר - ויותר קשה, גם בעולם הבא שבו ההפסד הוא נצחי.

עלינו תמיד לזכור שכל התכלית שבשבילה הקב"ה הוריד את נשמותינו מכסא כבודו לעולם הזה למשך שבעים - שמונים שנה זה רק כדי לנסות אותנו במשא ומתן באמונה, ולכן גם השאלה הראשונה שישאלו את האדם כשהוא יעלה בחזרה לשמים היא: 'האם נשאת ונתת באמונה?'

א. גילוח כל שער הגוף עד שיהיה חלק כדלעת, כיבוס הבגדים וטהרה באפר פרה אדומה. כמו נאמר: "וכה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטִהָרָם הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאֹת וְהַעֲבִירוּ תֵצֵר עַל כָּל בְּשָׂרָם וְכִבְּסוּ בְגָדֵיהֶם וְהִטְהָרוּ" (במדבר ח, ז).

ב. העמדת הלויים בפתח אוהל מועד במעמד כל עדת ישראל, וכמה מגדולי ישראל יבואו ויסמכו (ישימו) את ידם על ראשם.

ג. הנפת כל לוי ולוי בידי אהרן הכהן, ואחר כך בידי משה רבינו.¹³ ועל ידי ההנפה יזכו לרוחניות עליונה. וביום אחד הניפו אהרן ומשה עשרים ושנים אלף איש!

ובכך נסתיים המהלך של: "וְאֲנִי הִנֵּה לְקַחְתִּי אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם" (שם ג, יב)...

אחריהם, כמו שנאמר: "זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו מֵאִשֵּׁי ה' בְּיוֹם הַקָּרִיב אֹתָם לִכְהֵן לָהּ" (ויקרא ז, לה).

לאחר שנמשחו אהרן ובניו, העניק להם הקב"ה במתנה עשרים וארבע מתנות כהונה!¹² וזה שנאמר: "אֲשֶׁר צִוָּה ה' לָתֵת לָהֶם בְּיוֹם מִשְׁחוֹ אֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתָם" (שם פסוק לו).
ודרשו בספרא (פרשת צו, פרק יח - אות ב), וזתו"ד:

בשעה שזכו אהרן ובניו להימשח בשמן המשחה, נתן להם הקב"ה כ"ד מתנות כהונה.

ולאחר מכן ציווה הקב"ה את משה ואהרן להכשיר את הלויים לתפקידם החדש. והכשרה הזו כללה כמה פעולות:

קורח זוכה אך לא מרוצה

קורח חזר לביתו, דפק בדלת ונכנס. אשתו הרימה את עיניה ובכח כבשה את צחוקה: קורח קָרַח?!

שבט לוי זכו להימנות מחילותיו של מלך, בין אותם בני לוי המאושרים שזכו לכך היה קורח.

מעין החכמה

התודה. ומאיל נזיר. ועורות קדשים. **ועשר בגבולים:** תרומה. ותרומת מעשר. חלה. ראשית הגז. מתנות. פדיון הבן. ופדיון פטר חמור. שדה אחוזה. ושדה חרמים. גזל הגר.

13. כך פירש הרשב"ם (במדבר ח, יג), וז"ל: אהרן הניפם תחילה ואחר כך משה.

12. ישנן כ"ד מתנות כהונה, והן:

עשר במקדש: חטאת. וחטאת העוף. אשם. ואשם תלוי. זבחי שלמי ציבור. לוג שמן של מצורע. שתי הלחם. לחם הפנים. שיירי מנחות. מנחת העומר. **וארבע בירושלים:** הבכורה (בכור תם) והביכורים. ומורם מן

ראוי להיות מנהיג יותר ממה
רבינו!

היא לחצה ולחצה... ודבריה החלו
לחלחל בלבו, 'היא צודקת! אני
עדיף ממה!' והוא החל לגייס לוחמים...

ומכיון שקורח היה איש גדול וקדוש
ועובד ה', ובעל רוח הקודש
אמיתי, נמשכו אחריו 250 גדולי ישראל
וראשי הסנהדראות,¹⁵ וגם דתן ואבירם
שהיו אנשים חשובים מאוד.

ועם משה נשארו רק העם...

'תגיד, אתה מבין מה עשה לך משה?
הוא גזז את שערכם כאילו אתם
כבשים, וטלטל אתכם מצד אל צד כאילו
אתם צואה!

עד מתי תתנו לו לעשות מה שהוא
רוצה?¹⁴

וקורח אמר לאשתו: מה את רוצה
שאעשה, משה הוא המנהיג.

ואשתו השיבה: קורח מתי כבר
תכיר במעלות שלך, הרי
אתה מיוחס, קדוש וטהור, ואתה

מעין החכמה

חתיכת צואה. **עינא ירב במזיכו** - בוודאי
עיניו נתן בשערכם, שרצה שתגזזו אותו כדי
שלא תהיו יפים כמותו!

אמר לה קורח, הא איהו נמי קא עביד - הרי גם
הוא עצמו גילח את כל שערו כפי שצוה
אותנו, כי גם הוא לוי! ואם עשה כך להשפיל
אותנו ולשחק בנו, מדוע עשה כן לעצמו?

**אמרה ליה אשתו, כיון דכולהו רבואת
דידיה** - כיון שמטרת כל המעשים
האלה הוא כדי לגדלו ולפארו, אינו חושש
לגלח גם את עצמו כדי להפיס את דעתכם,
כי אמר איהו נמי - גם הוא אומר לעצמו
כדברי שמשון: "תמוות נפשי עם פלשתים"
(שופטים טז, 5) - כלומר הוא מוכן לבזות את
עצמו כדי שיוכל לשחק בכולכם...

15. אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל
אברגיל זיע"א (בצור ירום - אגרת
התשובה חלק ב עמוד 287, מהדורת תשפ"ד) אמר,

14. וכך אמרו בגמרא הקדושה (סנהדרין קי. עם
ביאור שוטנשטיין): **איתתיה דקורח**
אמרה ליה - אשתו של קורח אמרה לבעלה, **חזי**
מאי קעביד משה - ראה מה שמשה עושה! הוא
לקח את כל הגדולה והכח עברו ועבור משפחתו
הקרובה, **איהו הוה מלכא** - הוא עצמו מלך.
לאחור שויה כהנא רבא - את אחיו מינה לכהן
גדול. **לבני אחוהי שוינהו סגני דכהנא** - את בני
אחיו מינה לסגני כהן גדול. **אי אתיא תרומה** -
אם מגיעה תרומה שהפרישו בני ישראל
מתבואתם, יינם או שמנם. **אמר תיהוי לכהן** -
אומר משה שהתרומה תהיה לכהן. **אי אתו**
מעשר דשקילתו אתון - אם מגיע מעשר ראשון
שהגישו, שאתם הלויים נוטלים אותו, **אמר הבו**
חד מעשרה לכהן - אומר משה, תנו לכהן
עשירית ממה שאתם מקבלים, כתרומת מעשר.

ועוד, דגיז ליה למזיכו - הוא גזז את כל
שער גופכם בתער, **ומיטלל לכו כי**
כופתא - ומשחק בכם כאילו אינכם אלא

שלש כיתות במחלוקת

250 גדולי ישראל נכשלו בכבוד, אמנם היתה כוונתם להשיג כבוד אלקי, בסוד הפסוק: "כְּבוֹד חֲכָמִים יִנָּחֵלוּ" (משלי ג, לה), אבל הם טעו בזה, ועברו על ב'מופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור' (חגיגה יג.), ומתו בקרבם לפני ה', כי נתקרבו מאוד להשגה העליונה ונשרפו כשריפת בני אהרן שהלכו להתדבק במופלא מהם. ואף על פי שמעשיהם היו כמעשה רשעים,¹⁶ מכל מקום כוונתם היתה בעבור הדביקות...

ודתן ואבירים נפלו בתאות הממון...

כאמור לעיל, שלשה דברים גורמים לאדם לצאת מעולמו הפנימי, והם: הקנאה, התאוה, והכבוד.

והם שגרמו גם כאן, במחלוקת קורח, ליציאה מן העולם.

הקנאה במשה - הוציאה את קורח.

הכבוד - הוציא את 250 גדולי ישראל וראשי הסנהדראות.

והתאוה - הוציאה את דתן ואבירים.

וברשותכם נרחיב:

קורח לא צריך הרבה הסברים, הוא פשוט קינא. וזהו!

מעין החכמה

אחרא - הוא פחות עבה מחוט השערה. כלומר, יתכן שהאדם יהיה במדרגה של נחשון בן עמינדב, שהוא ראה את הקב"ה מתחת למים בים סוף, ויתכן שהוא יהיה במדרגה של נתנאל בן צוער - שר התורה, או של כל שאר הנשיאים... ואם הוא חולק על 'צדיק', אחריתו עדי אובד... עיי"ש באורך, ותתחזק!

16. אותם 250 איש ניגשו למשה רבינו ואמרו לו: אנחנו רוצים אורות והארות, מוחין קדושים, דביקות והתפשטות הגשמיות!

כוונתם (של עדת קורח) היתה גדולה מאוד לשם שמים, כי תשוקתם היתה

וז"ל: למחלוקת קורח עם משה רבינו נצטרפו מאתים וחמישים צדיקי אמת - ראשי סנהדראות.

גם הנשיאים (של כל השבטים) הלכו אחר עצת קורח, אפילו נחשון בן עמינדב שקפץ ראשון לים, וקידש שם שמים, נמשך אחר דעותיו של קורח, וסופו נאבד כמותו. נתנאל בן צוער - שר התורה, גם הוא היה שם...

עם ישראל רואים את כל גדולי ישראל יחד עם קורח ומצטרפים אליהם!... ומשה ואהרן נשארו בודדים במערכה...

ולא נכתבה פרשת קורח אלא ללמד אותנו כי הגבול בין הסטרא דקדושה לסטרא

מעין החכמה

רשת הישיבות 'תומכי תמימים' (של חב"ד) נתפזרה לסניפים קטנים ונדדה ממקום למקום בחפשה מקומות מסתור בהם יהיה אפשר ללמוד.

מנהל רשת הישיבות, שדאג גם להחזקת הגשמיות, היה הגאון החסיד רבי יחזקאל פייגין, שהיה אדם מסודר להפליא. הוא מצא דרכים מתחת לאדמה להחזיק את הישיבות...

והוא עשה את עבודתו נאמנה, כל המשא העצום של הקמת חדרים וישיבות ומקוואות שיעורי תורה וכו' במחתרת נפל על כתיפיו, ובמסירות נפש נוראה ובהפקרת כל אשר לו פעל להצלחת היהדות...

דבר אחד הציק לו מאוד. הוא לא מצא אף רגע פנוי ללמוד חסידות, שלא לדבר על תפילה באריכות. הוא הרגיש שהוא הולך ומתייבש... הרי אי אפשר לחיות ולהיות חסיד ללא לימוד חסידות... ואז, במר לבו נכנס באחד הימים ליחידות אל הרבי הריי"צ וסיפר לו על המעיק עליו והתחנן אך לזאת שהרבי יתיר לו רק חצי שעה ביום ללמוד חסידות כי בלי זה חייו אינם חיים...

הרבי הקשיב לכל טענותיו ותחנוניו, משסיים רבי יחזקאל את דבריו והמתין בדריכות לתשובה, פנה אליו הרבי ואמר: במקום פלוני עדיין אין ישיבה, במקום אלמוני צריך לארגן חדר, במקום ההוא צריך לעשות כך וכך, וכן הלאה... רבי יחזקאל קלט היטב את התשובה, והבין כי פסו כל סיכוייו. הוא לא החזיק

לכחונה גדולה ולהקטיר קטורת לפני ולפנים... והיו מתאווים אל העבודה הזאת כי על ידה יוכלו לתקן את שלימות נפשם ולבוא אל הדביקות היותר גדול...

וכך הם נקהלו אל משה רבינו...

משה רבינו ראה את כל ההתקהלות, ההמולה והרעש, ואז השיב לעדת קורח:

אתם רוצים השגות, גם אני רוצה שיהיה לכם, אבל הקב"ה לא מסכים... כי כדי להיות ראויים לכך צריכים להיות מזוככים וטהורים ביותר! וצריך התפשטות הגשמיות לגמרי, שלא ירגיש עצמו כלל! וחסר לכם עדיין מדרגה זו...

ולכן הם נענשו...

כי זהו הכלל, אנחנו עבדי ה' יתברך, ואנו צריכים לעשות את מה שהוא יתברך רוצה!

ובענין זה נספר:

כשעלו הקומוניסטים לשלטון החלו לרדוף את היהדות, סגרו את הישיבות ובתי הכנסת, וכל דבר הנוגע ליהדות.

אחד מגדולי הלוחמים נגדם היה הרבי הריי"צ מליובאוויטש שלא הסכים להיכנע לרשעים...

שנת תרפ"ז (1926 למניינם) היתה אחת השנים הקשות ביותר. הרדיפות מצד הקג"ב הלכו ותקפו, ומדי יום היו שומעים בשורות איוב על מקומות קדושה שנסגרו, ועל יהודים שנאסרו, עונו, הוגלו, ונהרגו...

אלינו, משה לקח את העושר לו ולמשפחתו -

על כן עשה לאהרן ובניו כהנים ושבתו לויים, שיתעשרו במתנות כהונה ובמעשרות כו', גם הקטורת מעשרת, כמו שאמרו רז"ל (יומא כו.). ומכיון שהתאוו בערה בלבם, הם נצטרפו למלחמה...

כאשר ראו דתן ואבירים שמתנות כהונה ניתנו לכהנים, התעוררה בלבם תאות ממון. והם החלו לטעון:

הלא אנו משבט ראובן, שהיה בנו הבכור של יעקב אבינו, ואם כן, אנו ראויים לגדולה ולעושר! ובמקום שהעושר יגיע

הסכנה בחוסר ידיעה...

ויראה לומר על פי הכתוב: "וכל שינן השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח פי לא המטיר ה' אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה" (בראשית ב, ה).

ופירש רש"י (שם): ומה טעם 'לא המטיר'? לפי שאדם אין לעבד את האדמה, ואין מכיר בטובתן של גשמים. וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם, התפלל עליהם, וירדו, וצמחו האילנות והדשאים.

הורה לנו הכתוב בזה, שהגם שלכל הדברים הרוחניים והגשמיים יש שרים הממונים עליהם, כמאמר חז"ל

שתי הקבוצות הראשונות, הקנאה והכבוד, עיקר הכשלון שלהם נבע מתבערת הלב, שבער ולהט, והם לא הצליחו לווסת אותו.

ואילו הקבוצה השלישית, דתן ואבירים, עיקר הכשלון שלהם נבע מחוסר ידיעה. הם פשוט לא ידעו מה הסיבה שהכהנים מקבלים מתנות כהונה, שאם היו יודעים - לא היו מקנאים!

ומצאנו למאור ושמש שביאר מדוע נותנים לכהנים מתנות כהונה. וזה לשון קדשו (פרשת כי תבוא - ד"ה ויראה לומר):

מעין החכמה

שמתחשק לנו מה יהיה על כל אותם דברים שצריך לעשות? האם זהו רצון העליון?

ר' יחזקאל יצא מחדרו של הרבי הרי"צ בעודו בוכה, רבי יצחק דובאוו שחיכה שם ליכנס ליחידות שאל אותו לפשר הבכיה, ור' יחזקאל סיפר לו... (ר' מענדל - עמוד 126).

מעמד, ופרץ בבכי חסר מעצורים, שבא מקירות לבו.

הרבי הצטרף אליו בבכייתו. כך, משך דקות ארוכות, בכו שניהם, הרבי והחסיד יחדיו בדמעות שליש. אחרי כבי ממושך פנה אליו הרבי ואמר: **אם אנו נעשה מה**

שמתעוררים מלמטה,¹⁷ ואילולי הצדיקים שבכל דור ודור, שעל ידי תורתם ותפילתם, וגודל תבערת תשוקתם להידבק בבוראם, הם מייחדים כל העולמות מלמטה למעלה, ומעוררים על ידי זה את ערותא דלעילא, והשפעה לכל העולמות ולכל הברואים, ושימושך שפע בני חיי ומזוני על הכנסת ישראל, היה העולם חוזר לתוהו ובוהו חס ושלו.

(מדרש בראשית רבה, פרשה י - אות ו): ש'אין לך עשב מלמטה שאין לו ממונה מלמעלה, המכה בו ואומר לו גדל'. עם כל זאת לא ירדו הגשמים, ולא צמחו האילנות והדשאים, ולא נתנה הארץ יבולה קודם תפילת אדם הראשון!...

מפני כי תכלית הבריאה הוטבעו אדניה, שירידת ההשפעה מלמעלה תהיה על ידי התעוררות התחתונים

מעין החכמה

עוד יותר את התבערה הגדולה. שכנים שבימים כתיקונם חיו בשלום ובאהבה, הפכו לשנואי נפש אלו לאלו. יודעי דבר כבר דיברו על דין תורה עקוב מדם שימשך מספר שנים, ומחול ההשמצות יצא לדרך...

לא הרחק משם מתגורר דודי, הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א, ממנו שמעתי את הסיפור. כששמע את דבר המעשה נכמר לבו, והוא החליט לנסות להשכין שלום בין הניצים, ולהשיב את האוירה הטובה בבנין לקדמותה. הוא ניגש לבית אחד השכנים, ומיד כשהחל לדבר על הנושא נענה בטריקת דלת קולנית, הם לא אבו לשמוע על הצעת פשרה כל שהיא...

אך הוא לא אמר נואש. השכנת השלום חשובה מדאי מכדי לוותר עליה רק בגלל טריקת דלת חטופה, והוא מיהר לפנות לבית השכן השני. גם כאן לא התקבל בזרועות פתוחות, תהומות של שנאה עמדו בין הצדדים, אך הוא ניסה בכל זאת להנמיך את גובה הלהבות, להמיס את חומות המחלוקת...

ואז כשהחל לדבר עם בעלת הבית, שהיתה כעושה מאוד על עצם הרעיון לנסות לעסוק

17. וזה הנקרא בלשון הקבלה מין נוקבין (מ"ן), ומיין דוכרין (מ"ד).

הקב"ה ברא את העולם בצורה כזו, שהתנהלות העולמות העליונים הם לפי התנהלות העולם שלנו.

ההשפעה שנשפעת על העולם מהיכלות העליונים, ממתיבתא דרקיעא (הנקראת מ"ד), תלויה בהתנהלות של האדם התחתון (הנקראת מ"ן)...

ונביא סיפור הקשור לזה.

סיפר הגאון הרב אשר קובלסקי שליט"א (פניני פרשת השבוע, חלק ב - עמוד רסז), וז"ל:

הסיפור הבא מתרחש במודיעין עילית, בבנין מגורים שקט בדרך כלל. בדרך כלל אמרנו, כי כשאחד השכנים ביקש להרחיב את הדירה, הפך השקט לסערה מחרשת אזנים, וכל השכנים בבנין נסחפו למחלוקת אדירה ומאיימת...

יום ועוד יום חולף, וכל הנסיונות להרגיע את הרוחות הפכו לרוחות שמלהיטות

מייחדין כל העולמות באין סוף יתברך שמו הם ממשיכין השפעת כל העניינים, לא היה מתברך בשום דבר.

ונצטונו לפדות בכור אדם להורות כי אילולי הכהנים שהם ממשיכין בני וחיי לא היה מתברך בבנים, וכן מעשר בהמה וראשית הגז ותרומה ודומיהן היו באים על כוונה זו, בכדי לידע כי אילולי כהני ה' ועבדיו לא היה מתברך בפרי אדמתו ושגר אלפיו ועשרות צאנו...

ואם דתן ואבירם היו יודעים זאת לא היו מגיעים לטעות שלהם...

וכאן ברצוננו להרחיב...

וגם השכליות והרהורי תשובה שנופלים לתוך מחשבתו של אדם לתת עצות בנפשו איך יוכל לעבוד ה', הם באים גם כן על ידי התעוררות הצדיקים שממשיכין המוחין עילאין דרך המדות על הכנסת ישראל.

ואילולי זאת אל יתהלל חכם בחכמתו, וגבור בגבורתו, לעשות חיל ולאסוף הון כי לא לנבונים עושר.

ולכן ציותה התורה הקדושה ליתן להכהנים העשרים וארבע מתנות כהונה, בכדי להכיר ולידע כי אילולי כהני ה' שעל ידי גודל יחודיהם שהם

מעין החכמה

יהיה גם במקרה שלכם. אין לי ספק כי כשהקדוש ברוך הוא יראה שאת מוותרת - מיד יענה לבקשתך וימלא את ביתכם במצהלות ששון ושמחה, חתן וכלה, בקרוב מאוד!"

הרב סיים את דבריו באיחול חס, והאשה החליטה להיענות לאתגר. קל זה לא היה, אבל היא החליטה להתגבר על כל המשקעים, לשים בצד את השנאה הישנה, ולהתקשר לשכנתה ולהודיעה כי היא מוותרת...

ואז, ממש כמו בסיפורים, כשבוע וחצי לאחר מכן צלצל הטלפון של הרב טורק. על הקו האם המאושרת, המזמינה אותו להשתתף בשמחת אירוסי בנה, בשמחה ובטוב לבב. 'היה שוה לוותר, היה שוה לוותר!' - שאגה המחוננת הטריה בשמחה, 'נושענו בזכות הוויתור, בזכות הבריחה ממחלוקת!'

בהליכי שלום, שכן ברי לה שהשכנה מהקומה העליונה היא אשה רעה וחובבת בצע, וחפצה להרחיב את הבית על חשבונה וכו' וכו' - נצנץ בו רעיון, והוא פנה אליה ושאל: 'האם את זקוקה לישועה כל שהיא? האם יש משהו שמעבי עלך ואת זקוקה לפתרוננו מאת ה' יתברך?'

על אתר נענתה האשה ואמרה, כי בביתם בחור מבוגר שכבר שנים מוצעות לו הצעות שידוכים, אך כולן נופלות מסיבות שאינן ברורות. הצער והכאב אוכלים בה בכל פה, היא כבר לא יכולה לראות את בנה הולך ומתבגר ואין לאל ידה להושיע...

הרב טורק נענה מיד ואמר: 'ראי נא, אינני יכול לתת הבטחות, אינני בדרגה הגבוהה והנעלית הזו. אך בטוחני שאם התורה מבטיחה למי שמוותר את המתנות הגדולות ביותר - כך

הכל בזכות בני תורה!

דבר זה היה נכון בעיקר בזמן שביית המקדש היה קיים ובני שבט לוי היו עובדים בו, אך בזמן הזה שביית המקדש אינו קיים ובני שבט לוי מתפרנסים מיגיע כפיהם ככל אדם מִישראל, **מצוה וחובה זו ממשיכה להתקיים כלפי בני התורה היקרים**, המוכנים להקדיש את כל חייהם ללימוד התורה הקדושה, אף שעל ידי כן מתפרנסים הם בדוחק גדול מאוד, וכל כוונתם לגרום נחת רוח לה' יתברך ולהמשיך מלמעלה חן וחסד ורחמים ושמירה מעולה על כלל ישראל בכל מקומות מושבותיהם, והם בחינת 'שבט לוי' של ימינו.

וכן כתב הרמב"ם (הלכות שמיטה ויובל פ"ג הי"ב) בלשון קדשו:

ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו? מפני שהובדל לעבוד את ה', לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים... לפיכך הובדלו מדרכי העולם, לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל ה'... והוא ברוך הוא זוכה להם.

וממשיך הרמב"ם ואומר (שם הלכה יג):

ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להפדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר

ממשיך המאור ושמש (שם) וכותב:

'ולכן אמרו חז"ל (כתובות קה): **'כל המביא דורון לתלמיד חכם כאילו הקריב ביכורים'** - מפני שבכל דור ודור הוא כן, שאין השפעה יורדת רק על ידי צדיקי הדור האמיתיים, שהם הם הממשיכים ההשפעה, וזה שמביא לו דורון הוא מורה בזה שהוא מכיר גודל הטובה שעושה עמו הצדיק, ושכל ברכת ידיו באתה לו על ידי הצדיק, לא בכחו ועוצם ידו, ולכן הוא כאילו הקריב ביכורים, שהיו באים גם כן על כוונה זו'...

ואבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א הרחיב בזה (אמרי נועם, ראה - מאמר א), ונביא חלק מדבריו:

בפרשת ראה נאמר: **"השָׁמֵר לָךְ פֶּן תַּעֲזֹב אֶת הָלְוִי כִּל יָמֶיךָ עַל אֲדַמְתָּךְ"** (דברים יב, יט).

בפסוק הזה מצוה אותנו התורה הקדושה לשמח את בני שבט לוי ולתת להם בקביעות את חוק המעשרות הראוי להם, וכן להשפיע להם במועדים השונים מהממון שה' נתן לנו כדי שגם הם יוכלו לשמוח במועד באכילת בשר ודגים וכל מיני מטעמים.

וזאת משום שבני שבט לוי נבחרו על ידי הקב"ה לעבוד בבית המקדש ואין להם חלק ונחלה בארץ שיוכלו להתפרנס ממנו ככל האדם, לכן על שאר הציבור מוטלת החובה לתמוך בהם ביד רחבה.

יתברך נתן לו לבני תורה, לא רק שדבר זה לא יגרום לו חוסר, אלא אדרבה, בזכות זה ה' יתברך ירחיב את גבולו ויזכה אותו לעושר גדול, בבחינת מה שנאמר: "מִתֵּן אָדָם יִרְחִיב לוֹ" (משלי יח, טז).

דבר זה מתאים למה שנאמר בהמשך פרשת ראה: "עֲשֹׂה תַעֲשֶׂה אֶת כָּל תְּבוּאֹת זֶרְעֶךָ" (דברים יד, כב), ופירשו חז"ל (תענית ט): "עֲשֹׂה בִשְׂבִיל שְׂתַעֲשֶׂה". הוי אומר, שנתנית מעשר לצדקה היא סגולה בדוקה ומנוסה לזכות לעשירות גדולה...¹⁸

ובנוסף: עלינו לזכור כי בתוקף גלותנו אין לנו שיור אלא התורה הקדושה, ורק היא יכולה להגין עלינו מפני המים הזידונים המאיימים לשטוף אותנו. בזכות לימוד התורה הקדושה זוכים עם ישראל לשמירה מעולה מכל הגויים הסובבים אותנו וצמאים לדמנו, ה' יצילנו, כמובא במדרש (ויקרא רבה, פרשה כה - אות א):

'רַב הוּנָא בִּשְׁם רַבִּי בְּנִימִין בֶּן לֹוִי אָמַר, מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁאֵמַר לְבָנוּ צֵא לְפָרְקִמְטִיא.

מעין החכמה

צינור לגלות את מלכותו יתברך בעולם וזה על ידי סיוע ללומדי תורה שבכך מתרבה התורה בעולם ומתגלה מלכותו תתברך.

וזו ההנחה שנוהגים בצינור: אם נקי הוא ומקלח הלאה ממשיכים לערות לתוכו בנדיבות וממלאים אותו, וזהו 'עֲשֹׂה - בשביל שתעשור'.

אבל אם נוצרת בו סתימה ואינו מקלח - מפסיקים למלאותו והוא מתרוקן ומתייבש...

כמו שעשהו האלה"ם ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם - הרי זה נתקדש קודש קדשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים וללויים. הרי דוד אומר: "ה' מִנֵּת חֶלְקִי וְכוּסִי אֶתָּה תוֹמִיד גּוֹרְלִי" (תהלים טז, ה).

לפיכך כשהתורה מזהירה: 'הִשָּׁמֶר לָךְ פֶּן תַּעֲזֹב אֶת הָלְוִי', נכלל באזהרה זו איסור חמור להתעלם ממצוקתם של בני התורה היקרים אשר כל חייהם קודש לה'. ומוטלת חובה קדושה על כל אחד מעם ישראל להתגבר על יצר הקמצנות, לפתוח את לבו ואת ידו ולהעניק לבני תורה חלק מכובד ממה שבירך אותו הקב"ה.

ומוסיף בעל הטורים (דברים יב, יט) שלאחר אזהרת התורה: 'הִשָּׁמֶר לָךְ פֶּן תַּעֲזֹב אֶת הָלְוִי', ממשיכה התורה ואומרת: "כִּי יִרְחִיב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת גְּבֻלְךָ" (שם פסוק כ), וזאת כדי לרמוז לאדם שכאשר יזכה להשפיע מהממון שה'

18. בספר מעיין השבוע (דברים - עמוד שא) לגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א, נכתב כך:

בגמרא הקדושה (תענית ט) אמרו: 'עֲשֹׂה בִשְׂבִיל שְׂתַעֲשֶׂה', וביאר החסיד רבי יוסף יעב"ץ זצ"ל, מגולי ספרד, שכאשר הבורא יתברך משפיע לאדם יותר מכדי חייו, מתבשר האדם שנבחר להיות כצינור להעברת השפע לעניים ולנוזקים, וכן להיות

וכבר הזכרנו כמה פעמים את דברי המדרש (שם אות ב): 'עתיד הקב"ה לעשות צל וחופות לבעלי המצוות (נותני צדקה) אצל בני תורה בגן עדן'.

כלומר: בסמוך לחופות שיעשה הקב"ה לבני התורה בגן עדן כשכר על עסקם בתורה, הוא יעשה חופות גם לכל אותם יהודים יקרים שהחזיקו בכספם את אותם בני תורה, ובזכותם הם יכלו לשבת ולעסוק בתורה בלב שמח ופנוי מדאגה. ולאותו מקום עצום בגן עדן שיזכו לו כל אלו שעמלו בתורה, יזכו גם כן אלו שהחזיקו את ידיהם.

וברשותכם נרחיב עוד...

כתב הגה"ק רבי חיים מוולאז'ין זי"ע"א (נפש החיים, שער ד - פרק א), וזתו"ד:

בדורות הראשונים היו תלמידי החכמים קבועים כל ימיהם בעסק והגיון התורה הקדושה תקועים באהלי המדרשות בלימוד גמרא והלכה בעומק העיון, ושלחבת אהבת תורה הקדושה היתה בוערת בלבם כאש בוערת, באהבת ויראת ה' טהורה, וכל חפצם להגדיל כבודה ולהאדירה, והרחיבו גבולם בתלמידים רבים הגונים למען תמלא הארץ דעה. וכאשר ארכו הימים, הנה כן דרכו של היצר הרע מעולם להתקנא בעם ה' אלה, כאשר המה דורכים בדרך ה' כראוי, להטיל בהם ארס...

והוא השחית את חרבו ויצא למלחמה...

אמר לו: אבא, מתיירא אני בדרך מהלסטים, ובים מפני אפורטין (שודדי ים). מה עשה אביו? נטל מקל וחקקו, ונתן בו קמיע ונתנה לבנו, ואמר לו: יהי המקל הזה בידך ואי אתה מתיירא משום בריה. אף כך אמר הקב"ה למשה, אמור לישראל: בני, עסקו בתורה ואין אתם מתייראים משום אומה'.

ומי שמכל סיבה שהיא אינו זוכה ללמוד תורה במשך כל היום, ובכל זאת רוצה להיות מחובר לתורה הקדושה תמיד ללא הפסקה, ושהתורה הקדושה תגן עליו ועל בני ביתו היקרים הגנה נפלאה מכל פגע - עצתו היא, כפי שנפסק בשולחן ערוך (יו"ד, סימן רמו - סעיף א ובהגה שם) להלכה ולמעשה: **'ומי שאי אפשר לו ללמוד מפני שאינו יודע כלל ללמוד או מפני הטרדות שיש לו, יספיק לאחרים הלומדים ותחשב לו כאילו לומד בעצמו'.**

כלומר: על ידי שיחזיק בממונו בני תורה אמיתיים שעוסקים בתורה ביום ובלילה, יחשב לו בשמים כאילו הוא בעצמו עוסק בתורה במשך כל אותו הזמן שבני התורה שהוא מחזיק בכספו עוסקים בה, ואותו לימוד של בני התורה שהוא מחזיק יגן עליו ועל בני ביתו הגנה נפלאה מפני כל פגע, בבחינת: "עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכה מאשר" (משלי ג, יח), 'למחזיקים בה' 'ותמכה' דייקא (ויקרא רבה, פרשה כה - אותיות א-ב).

על חטא שחטאנו לפניך בזלזול לומדי תורה

אותם שוטים 'פורקי העול' פרסמו כתבות ומאמרים ובהם 'ציירי' את דמותם של לומדי התורה 'כאנשים חשוכים'... הרעל הארסי שנטף מעטם חלחל בלבבות הקוראים, והם החלו להתרחק אט אט מלומדי התורה ולבזותם. שיא המשבר היה ב-1930, אז כבר ממש יצאו בחריפות נגד רבנים וכו'.

ובשמים רעדו כל העולמות, וממצחות המלאכים והשרפים נטפו זיעה מאימה... והתורה הקדושה ניגשה לפני הקב"ה והתפלשה לפניו בתוך ים של דמעות, וכך צעקה: רבונו של עולם! כתבת בי: **"וְאֵם בְּחֻקֶּי תִמְאָסוּ - מוֹאֵס בְּאַחֲרֵי הָעוֹשִׁים, וְאֵם אֶת מִשְׁפָּטֵי תִגְעַל נַפְשָׁכֶם - שׁוֹנֵא אֶת הַחֲכָמִים, לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת - מוֹנֵעַ אֶת הָאַחֲרִים מֵעֲשׂוֹת, אֶת כָּל מִצְוֹתֵי - כּוֹפֵר שְׁלֵא צְוִיתִים, לְהַפְרָכֶם אֶת בְּרִיתִי"** (ויקרא כו, טו) - כופר בעיקר.

ופירש רש"י (שם) הקדוש וכתב: **הרי שבע עבירות, הראשונה גורדת השניה, וכן עד השביעית, ואלו הן: לא למד, ולא עשה, מוֹאֵס בְּאַחֲרֵי הָעוֹשִׁים, שׁוֹנֵא אֶת הַחֲכָמִים, מוֹנֵעַ אֶת הָאַחֲרִים, כּוֹפֵר בְּמִצְוֹת, כּוֹפֵר בְּעִיקְרָא ועתה** ראה, רבונו של עולם, איך הכל התקיים...

והקב"ה נתן רשות למחבל לצאת מתוך האופל...

לאורך השנים חיו באירופה המון קהילות של קדושי עליון. לפני כמאתים וחמישים שנה, קם איזה אחד שקראו אותו 'משה מנדלסון'. הוא היה תלמיד חכם כזה, 'הרב דוקטור', יש כאלו גם היום...

הוא טען שלא כדאי שבני תורה יהיו 'נייבך' (מסכנים). אין להם בגרות, אין להם פסיכומטרי, אין להם עתודה... כל מיני ביקורות. לכן הוא התחיל להכניס תוכניות בישיבות, קוראים לזה 'רֶנְסָנְס' - 'חיות', תחיה קצת.

הרבה מקומות דחו אותו מיד, אבל יש מקומות שלא. בהתחלה הנזק לא היה מורגש, **אבל כהרגלם של לימודי חכמות חיצוניות**, הקרירות ושכחת האלו"ה הנושבת מהם חדרה לתוך מוחם ומשם נתפשטה לתוך לבם...

והטומאה הנוראה, טומאת חכמי יון, התיישבה בלבם, והם התחילו להידרדר, עד שהגיעו לחלל שבתות, לאכול נבילות וטרפויות... הגיע מצב שאדם אחרי שלשה - ארבעה דורות, בכלל לא ידע שהוא יהודי, התבוללות נוראה. הוא הצליח לזרוק אותם מכל המדרגות.

אך, כל עוד שלא ביזו תלמידי חכמים עוד היתה להם תקוה, אך כאשר החלו לזלזל בתלמידי החכמים, אבדה תקותם!

לחלק מאישיותו, וכל משך הלימוד עליו ללמוד הרבה ספרי אמונה ויראה, שחלילה לא תיפגם אמונתו.

כל יהודי ויהודיה חייבים להיזהר ביותר בכבודם של הצדיקים, וכן חייבים הם להחדיר זאת בלב הסרים למשמעתם לבל יעלו על דל שפתותיהם ח"ו דיבורים שעשויים להישמע כזלזול בכבודו של צדיק כל שהוא וכדומה.

אך לא רק להיזהר בכבודם אלא צריך גם לאהוב אותם. אהבה אמיתית הנובעת מתוך אהבת ה'. שהרי אדם שאוהב את ה' אוהב את מה שה' אוהב, ושונא את מה שה' שונא. ואילו אדם שאוהב את מה שה' שונא או שהוא שונא את מה שה' אוהב - הוא נגד ה'!

ומכיון שה' יתברך אוהב תלמידי חכמים, מי ששונא אותם, שידע כי כל התפילות שלו הם כמו כלב נובח! כיון שהקב"ה לא יכול להסתדר עם אנשים שהם נגדו.

מי שמדבר נגד צדיקים הוא יהודי עם נשמה של חמור, כי חמור בדרך כלל מתנהג יפה, אבל כשהוא מוצא עצם, הוא נושך אותה עד כדי שבירה. אמר רבי עקיבא, כשהייתי עם הארץ אמרתי מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור, אמרו לו תלמידיו: רבי! אמור ככלב? אמר להם: זה נושך ושובר עצם, וזה נושך ואינו שובר עצם (פסחים מט:).

היטלר יש"ו (ימח שמו וזכרו) גייס לוחמים והושיב אותם בתוך משרדים, ואמר להם: אני רוצה רשימות מדויקות של כל יהודי ויהודיה החיים באירופה! ובבחירות שהתקיימו בתרצ"ג (1933), תפס השטן את השלטון!

החפץ חיים היה כבר בסוף ימיו וכששמע שהיטלר נבחר, אמר: עכשיו, מי שישאר באירופה, לא ישאר ממנו זכר! האנשים ששמעו את דבריו הנוקבים של החפץ חיים לא רצו להבין את דבריו, ולוותר על כל חייהם, שהרי בגרמניה תפסו היהודים עמדות בכירות מאוד: אנשי מפתח, מנהלי בנקים בין לאומיים, מנהלי בתי חולים הכי טובים בעולם, אוניברסיטאות...

לפתע, ביום ששי של פרשת כי תבוא, היה אז הראשון לספטמבר (למנינים), פלשה גרמניה הנאצית לפולין, ומלחמת העולם השנייה החלה.

היטלר, פתח על עם ישראל ב'מבצע השמדה'. הוא כבר הכין את כל התוכניות, את המחנות, הכל היה מוכן מראש, רק ההכרזה הרשמית היתה באחד בספטמבר...

וכל זה התחיל בהדרדרות, בהשכלה. בבזיון לומדי תורה ומלמדיה. יהודי, הקו שלו זה תורה. **גם אם הוא נצרך ללמוד מקצוע לצורך פרנסתו, עליו להיזהר לא להפוך את הלימוד**

ו, (ג) - 'לרבות תלמידי חכמים', דהיינו שיהא מוראם ממש כמוראו של הקב"ה!

וכן אמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"ב): 'ומורא רבך כמורא שמים'. וכן הזהירו חז"ל (סנהדרין קי.) את התלמיד מלחלוק על רבו, עד שאמרו שכל החלוק על רבו כחלוק על השכינה, וכל העושה מריבה עם רבו כעושה מריבה עם השכינה, וכל המתרעם על רבו כאילו מתרעם על השכינה, וכל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה.

ומרובה מדה טובה: כל המכבד תלמיד חכם כאילו כיבד את השכינה...

ועתה נחזור לשאלה ששאלנו בתחילת השיחה, מדוע מדגישה התורה שדתן ואבירם עמדו בפתח ביתם, "וְדָתָן וְאֶבְיָרִם יֵצְאוּ נִצְבִּים פֶּתַח אֶהְיֶה" (במדבר טז, כז), וכי מה מוסיפה לנו הידיעה הזו, האם יש לכך משמעות מיוחדת? וכי אם הם היו עומדים בגינה או בחצר, המצב היה משתנה?...

כחה של מזוזה...

אך דתן ואבירם שהיו אנשים גדולים ועצומים תפסו את כוונתו, ורצו לסכל את עצתו, ולכן יצאו מפתח אֶהְיֶה ועמדו נִצְבִּים בחוץ! ובכך שהם חיכו לו בחוץ הם לא אפשרו לו להיכנס לתוך הבית ולנשק את המזוזה! תאות הממון לא כובתה, וזה גרם לסוף המר!...

גם מי שמכבד אנשים ששונאים תלמידי חכמים, הוא יענש על זה. אדם ששונא תלמידי חכמים צריך לברוח ממנו, כי לאדם כזה אין תקנה. ולעומתו יש אדם פשוט, שאין לו כל כך שכל, אבל הוא אוהב תלמידי חכמים, כשהוא רואה אותם הוא מכבד אותם, לא מדבר בגנותם ולא מזלזל בהם - זה אדם גדול.

ולכן אם שומעים משהו שמבזה צדיק, צריך למחות בו בכל התוקף מבלי להתבייש מפניו כלל. וגם אם אדם זה הינו רב גדול ומפורסם, ובאמצע השיעור שהוא מוסר פתאום הוא מדבר בגנותו של צדיק אמיתי, צריך תיכף ומיד לקום ולצאת מהשיעור, וגם זאת לכעין מחאה תחשב.

כי כבודו של הצדיק שקול ממש לכבודו של הקב"ה, ומוראו שקול למוראו של הקב"ה, כפי שדרש רבי עקיבא בגמרא (שם כב:), מדכתיב: "אֵת ה' אֱלֹהֵינוּ תִירָא" (דברים

משה רבינו ידע שהסיבה שגרמה לדתן ואבירם להצטרף למחלוקת, היתה תאות הממון. ומשה רבינו ידע שיש כח למצות מזוזה לכבות את תאות הממון, ומעוצם רחמנותו עליהם, שלא יאבדו מהעולם, רצה להיכנס לתוך ביתם של דתן ואבירם, ולנשק את מזוזות ביתם, ומכח זה הוא יבטל מהם את תאות הממון.

מקיימים מצות מזוזה, אנו זוכים להנצל מתאות הממון!

אך מכל הסיפור הזה הרווחנו ידיעה אחת ומהותית, והיא: בזכות שאנו

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ה'. שהרי אדם שאוהב את ה' אוהב את מה שה' אוהב, ושונא את מה שה' שונא. ואילו אדם שאוהב את מה שה' שונא או שהוא שונא את מה שה' אוהב - הוא נגד ה'!

ומכיון שה' יתברך אוהב תלמידי חכמים, מי ששונא אותם, שידע כי כל התפילות שלו הם כמו כלב נובח! כיון שהקב"ה לא יכול להסתדר עם אנשים שהם נגדו.

גם מי שמכבד אנשים ששונאים תלמידי חכמים, הוא יענש על זה. אדם ששונא תלמידי חכמים צריך לברוח ממנו, כי לאדם כזה אין תקנה. ולעומתו יש אדם פשוט, שאין לו כל כך שכל, אבל הוא אוהב תלמידי חכמים, כשהוא רואה אותם הוא מכבד אותם, לא מדבר בגנותם ולא מזלזל בהם - זה אדם גדול.

ולכן אם שומעים מישהו שמבזה צדיק, צריך למחות בו בכל התוקף מבלי להתבייש מפניו כלל. וגם אם אדם זה הינו רב גדול ומפורסם, ובאמצע השיעור שהוא מוסר פתאום הוא מדבר בגנותו של צדיק אמיתי, צריך תיכף ומיד לקום ולצאת מהשיעור, וגם זאת לכעין מחאה תחשב.

ומרובה מדה טובה: כל המכבד תלמיד חכם כאילו כיבד את השכינה...

א. על כל יהודי ויהודיה לדעת, שלפני כל מדרגה רוחנית חדשה שמשיגים, חייבים לעבור נסיונות! וכאשר זוכים ומשיגים את אותה מדרגה רוחנית נכספת, אזי הלב מתמלא בשמחה טהורה, ועולם חדש - רוחני ופשוט - מתגלה...

וזו הסיבה שעולמם של כל יהודי ויהודיה תמיד סוער ומלא נסיונות, כי תמיד הם צועדים ומתקדמים ממדרגה למדרגה...

ב. בדורות הראשונים היתה אהבת תלמידי החכמים ולומדי התורה, קבועה וחקוקה בלבבות כל ישראל! אהבת אמת, אהבה שאינה תלויה בדבר!

והנה, כאשר ארכו הימים, נתגברה קנאתה של הטומאה, והיא השחיתה את חרבה ויצאה למלחמה... לבזות ולזלזל בתורה ולומדיה...

וזה הנסיון של הדור האחרון!

ג. כל יהודי ויהודיה חייבים להיזהר ביותר בכבודם של הצדיקים, וכן חייבים הם להחדיר זאת בלב הסרים למשמעתם לבל יעלו על דל שפתותיהם ח"ו דיבורים שעשויים להישמע כזלזול בכבודו של צדיק כל שהוא וכדומה.

אך לא רק להיזהר בכבודם אלא צריך גם לאהוב אותם. אהבה אמיתית הנובעת מתוך אהבת

בציון רבי עקיבא

שיחת חיוזוק לתלמידים משדרות

ברכת הבנים בציון השל"ה

שיעור בבית שמש וברדיו קול ברמה

הכנסת ספר תורה

מצעד העולם

בציון הרמב"ם

בר מצווה משפחת כהן

בר מצווה לבנו של הרב ישראל ברדוגו

שבע ברכות משפחת אבוחצירא

בניית בית הרב יורם

שיעור בנתיבות

10"ד

מכון סת"ם המאיר לארץ

שלמות ההידור והפאר

- ✓ סופרים אברכים יראי שמים, הבקיאים בהלכות ועם תעודת הסמכה
- ✓ כתיבה בריכוז מוחלט
- ✓ טבילה במקווה בכל יום
- ✓ כתב ספרדי מהודר ומדוקדק
- ✓ תגי זייננין, כולל בד"ק חי"ה
- ✓ חילוק השם - פיסוקי הוי"ה
- ✓ תיוג בדיו המהודר של הכתיבה
- ✓ תפילין מקשה, עם ריבוע רגל ותפירות מכוונות
- ✓ בתי תפילין מעור אמריקאי שמונע חדירת לחות וזיעה

תפילין

מזוזות

ספרי תורה

מגילות

פיטום הקטורת

אשת חיל

בתים למזוזות, מגילות
וספרי תורה

כיסויי טלית ותפילין

יש אפשרות להזמין בנפרד:
רצועות, בתים, קלפים,
פרשיות וכו'

לפרטים והזמנות
08-638-4589

הרב המכון: הרב שלמה בוארון שליט"א, בעל ניסיון של 30 שנה בעולם הסת"ם
בנשיאות מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א, בנו וממשיך דרכו של אבינו מו"ר הרב יורם אברג'ל זע"א

שעורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

LIVE

השיעורים מועברים גם בשידור חי בערוצי המדיה של בית המדרש 'המאיר לארץ'

פרשת קורח

ב' תמוז ה'תשפ"ה

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
21:17	20:22	19:29	באר שבע
21:17	20:22	19:31	תל אביב
21:22	20:26	19:32	חיפה
21:11	20:17	19:26	אילת
21:20	20:24	19:34	ירושלים
		19:14	ירושלים 40 דק'

בית שמש

ראשון - כל שבוע בשעה 20:30 ערבית ושיעור

בית כנסת היכל אליהו, רח' נחל מטע 6 | השיעור יועבר בדיו קול ברמה

אשדוד

שני - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור

בית הכנסת 'היכל נפתלי', רח' ברוריה 6

חולון

רביעי - ו' תמוז 18:30 מנחה ושיעור

בית כנסת חיים אברהם, רח' אלופי צה"ל 10

נתיבות

חמישי - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור

בית המדרש 'המאיר לארץ', רחוב הקציר 666

עודפי מנהלת מודיעה

📞 08-37-40-200 📞
📧 info@matan.org.il 📧
📱 05-649-9656 📱
📱 08-37-40-200 📱

הפצת תורה חובקת עולם

היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות,

סניף 433 קרית גת, חשבון 96556

- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519

- בכל עמדות 'נדרים פלוס'

